

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/5409-

Dato
29. september 2025

Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 3169 fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad om statsbudsjett, offentlige utgifter og arbeidsfradrag

Jeg viser til brev av 22.09.25 fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentanten Sivert Bjørnstad.

*Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til skriftlig besvarelse til finansministeren:
Hvor stort er det norske statsbudsjett sammenlignet med det svenske, finske og danske, hvordan er veksten i norske offentlige utgifter sammenlignet med de samme landene i den siste tiårsperioden år for år og kan departementet godgjøre kvantitativt og kvalitativt at ev større offentlige utgifter i Norge synes igjen i bedre offentlige tjenester i Norge?*

Svar:

Størrelsen på det norske, svenske, finske og danske statsbudsjettet målt ved statens utgifter er oppstilt i tabell 1. Statsbudsjettens størrelse som andel av BNP er også vist, for å kunne sammenligne budsjettene relativt til økonomienes størrelse.

Det er imidlertid flere forhold som gjør at statsbudsjetter er lite sammenlignbare mellom land. Ansvarsfordelingen mellom ulike forvaltningsnivåer er forskjellig mellom land, og det varierer i hvor stor grad lokale myndigheter finansierer sine utgifter med egne skatteinntekter eller med overføringer fra staten. Det kan også være forskjeller i budsjettpraksis, for eksempel ved at fordelingen mellom statsbudsjettet og andre statsregnskaper er forskjellig. Det tilsier at man burde se på utgifter i hele offentlig forvaltning ved sammenligning med andre land. Ulik skattemessig behandling av offentlige ytelser vil også påvirke størrelsen på offentlige utgifter, og bør hensyntas ved sammenligning mellom land. Dette er ikke hensyntatt i tallene som gjengis under.

Tabell 2 viser utviklingen i offentlige utgifter målt som andel av BNP fra 2014 til 2024. Siden 2014 har offentlige utgifter i Norge økt raskere enn verdiskapningen, mens de i samme periode har vokst mindre enn verdiskapningen i Danmark og Sverige. I Finland har offentlige utgiftene i sum over perioden utviklet seg om lag i takt med verdiskapningen.

Utvikling i offentlige utgifter bør sees i sammenheng med utviklingen i offentlige inntekter. For de fleste andre representerer BNP et anslag på landets inntekter eller skattegrunnlag. Siden Norge har store fondsinntekter som ikke regnes med i BNP-tallene, gir en sammenligning av utgifter målt i forhold til BNP et ufullstendig bilde av forholdet mellom inntektene i økonomien og statens utgifter. Målt som andel av (justert) brutto nasjonalinntekt er utgiftsandelen i Norge lavere enn målt som andel av Fastlands-BNP, og mer på linje med våre naboland, se tabell 3. For Norge er BNI justert for kontantstrømmen, ettersom det kan anses som en omklassering av formue og ikke en inntekt.

Finansdepartementet har ikke hatt mulighet til å gjøre en kvantitativ eller kvalitativ vurdering av om høyere offentlige utgifter i Norge synes igjen i bedre offentlige tjenester innenfor svarfristen for skriftlige spørsmål.

Tabell 1 Statsbudsjettets utgifter for nordiske land¹.

	Norge³	Sverige	Finland	Danmark
Statsbudsjett 2025 (mrd. NOK²)	1 991,2	1 890,5	1 038,6	1 526,4
Andel av BNP (pst.)	51,6 ⁴	26,5	31,4	31,2

¹ Statsbudsjett-utgifter for Sverige, Finland og Danmark er hentet fra landenes budsjetter for 2025.

² Tall i millioner NOK, valutakurser er Norges Banks midtkurser for 22.09.25.

³ Statsbudsjettets utgifter for Norge er uten petroleum og lånetransaksjoner.

⁴ Målt som andel av BNP for Fastlands-Norge.

Kilde: OECD og Finansdepartementet.

Tabell 2 Utgifter i offentlig forvaltning. Prosent av BNP.

År	Fastlands-Norge¹	Finland	Danmark	Sverige
2014	57,1	57,6	55,1	45,9
2015	58,3	55,7	54,4	49,0
2016	58,9	55,1	52,4	51,2
2017	59,0	52,8	50,6	50,1
2018	58,7	52,7	50,8	48,5
2019	59,4	52,6	49,8	51,1
2020	64,5	56,5	53,3	57,5
2021	60,9	55,1	49,4	47,1
2022	58,9	52,6	44,9	38,1
2023	60,5	55,9	46,8	46,7
2024	62,0	57,6	46,5	49,3

¹ For Fastlands-Norge er utgiftene er fratrasket rente-, skatte- og forvaltningskostnader i SPU.

Kilde: OECD og Statistisk sentralbyrå.

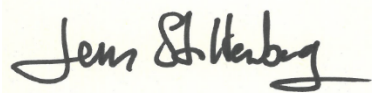
Tabell 3 Utgifter i offentlig forvaltning. Prosent av BNI¹.

År	Norge	Sverige	Finland	Danmark
2014	48,7	50,7	57,0	53,2
2015	49,8	50,0	55,3	52,8
2016	50,9	50,3	54,9	51,1
2017	50,9	49,5	52,8	49,5
2018	50,4	49,8	52,5	49,4
2019	52,8	48,3	52,4	48,4
2020	56,7	51,2	55,6	51,7
2021	52,1	48,2	54,2	47,6
2022	49,5	47,0	52,2	43,5
2023	53,4	47,3	55,7	45,5
2024	53,8	47,9	57,2	44,9

¹ For Norge er BNI fratrasket utbytte fra Equinor, inntekter fra Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) og påløpte petroleumsskatter.

Kilde: OECD, Verdens Banken og Statistisk sentralbyrå.

Med hilsen

Jens Stoltenberg